

Ohje: Natura 2000 -aluetta merkittävästi heikentävästä toimenpiteestä ilmoittaminen

Ilmoitusvelvollisuus

Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevien luonnonarvojen merkittävä heikentäminen on kielletty (LsL 64 a §). Toimenpiteestä vastaavan on ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus), jos toimenpide saattaa aiheuttaa merkittävää heikennystä Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevalle luontotyyppille, lajille tai sen elinympäristölle (LsL 65 b §). Tämä ilmoitusvelvollisuus ei koske sellaista toimenpidettä, joka edellyttää muutoin lainsäädännön nojalla viranomaisen lupaa tai päätöstä tai josta on ilmoitettava viranomaiselle muun lainsäädännön perusteella.

Ilmoitus on tehtävä alueelliselle ELY-keskukselle kirjallisesti vähintään 30 vuorokautta ennen toimenpiteeseen ryhtymistä. Ilmoituksen voi tehdä käyttäen ohjeen liitteenä olevaa lomaketta (linkki alla). Ilmoitus katsotaan toimitetuksi, kun se on saapunut ELY-keskukselle. Sen voi lähettää sähköpostilla tai postitse. Ilmoituksen voi tehdä myös sähköisenä verkkopalvelussa.

Minkälaisia toimenpiteitä ilmoitusvelvollisuus voi koskea

Ilmoitusvelvollisuus voi koskea Natura 2000 -verkoston alueella tai sen läheisyydessä toteutettavaa toimenpidettä, jos toimenpiteellä saattaa olla merkittävä heikentävä vaikutus Natura 2000 -verkoston alueen suojeluperusteena oleville luonnonarvoille. Näillä luonnonarvoilla tarkoitetaan kyseisen alueen suojelutavoitteisiin kuuluvia luontotyyppisiä tai lajeja ja niiden elinympäristöjä. Toimenpiteestä saattaa aiheutua merkittävä heikentävä vaikutus Natura-alueen suojeluarvoille aina, mikäli toimenpide tai sen vaikutus kohdistuu suoraan Natura-alueen suojeluperusteena olevan lajin yksilöön tai sen elinympäristöön taikka suojeluperusteena olevaan luontotyyppiin, ja silloin ilmoitus on tarpeen tehdä.

ELY-keskuksen tehtävänä on harkita, ovatko nämä vaikutukset niin merkittäviä, että toimenpidettä on syytä rajoittaa. Esimerkiksi kaikenlainen maaperän tai vedenpohjan kaivaminen, kasvillisuuden raivaaminen tai muu luontoa muuttava toiminta Natura 2000 -alueella on sellaista, joista on syytä ilmoittaa. Natura 2000 -alueen ulkopuolella tapahtuva toiminta edellyttää sen sijaan vain harvoin ilmoittamista. Maatalousalueiden normaalit viljelytoimenpiteet tai laiduntaminen eivät edellytä ilmoittamista.

Natura-alueen suojeluperusteena olevista luonnonarvoista löytyy tietoa ympäristöhallinnon verkkosivuilta:

- [Suomen Natura 2000 -alueet](http://ymparisto.fi) (ymparisto.fi)

Sivulta on valittavissa ELY-keskus ja sen alueella sijaitseva Natura-alue, jonka alueelle toimenpide sijoittuu. Alueelliselta ELY-keskukselta saa lisätietoa yksittäisestä Natura 2000 -alueesta.

Tämä luonnonsuojelulain 65 b §:ään perustuva ilmoitusvelvollisuus koskee siis vain sellaisia toimenpiteitä, jotka eivät edellytä viranomaisen lupaa tai ilmoittamista viranomaiselle jonkin muun lain perusteella. Lähtökohtaisesti kyse on siis yleensä varsin pienimuotoisista toimenpiteistä.

Ilmoitusvelvollisuus voi koskea esimerkiksi:

- kiinteistön sisäisen yksityistien rakentamista,
- latu- tai polkureitin rakentamista,
- maa-ainesten tai turpeen kotitarveottoa,
- pellonraivausta
- sellaista vähäistä ojitusta, joka ei edellytä vesilain mukaista ilmoitusta,

- geologista tutkimusta,
- sellaista metsänkäyttelyyn liittyvää toimenpidettä, josta ei metsälain 14 §:n mukaan ole tarpeen tehdä metsänkäyttöilmoitusta, kuten kotitarvehakkuu,
- kiinteistön sisäisen sähköjohdon rakentaminen,
- vesijohdon ja viemärin rakentaminen, jos se ei edellytä maankäyttö- ja rakennuslain tai vesilain mukaista lupaa tai päätöstä,
- jotain muuta vastaavaa alueeseen kohdistuvaa toimenpidettä, jossa alueen nykyinen käyttömuoto muuttuu

Ilmoitusvelvollisuus ei yleensä koske

- alueen hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisia toimenpiteitä,
- metsästystä, kalastusta tai muuta virkistyskäyttöä, tai
- toimenpidettä, joka ei olennaisesti poikkea alueen vakiintuneesta käytöstä ja joka ei muuta alueen luonnonoloja.

2

Lomakkeet

- [Lomake: Ilmoitus Natura 2000 -alueeseen vaikuttavasta toimenpiteestä](#) (word)

Ilmoituksen sisältö

Ilmoituksen tarkoituksena on, että ELY-keskus voi tarvittaessa ohjata toimenpiteestä vastaavan toteuttamaan toimenpiteen luonnonarvojen kannalta haitattomalla tavalla. Mikäli aiottu toimenpide aiheuttaisi laissa kiellettyjä vaikutuksia, ELY-keskus harkitsee missä määrin sitä on tarpeen rajoittaa ja antaa tarvittaessa asiasta päätöksen. Ilmoitus on tehtävä 30 vuorokautta ennen toimenpiteeseen ryhtymistä. Määräajan kulumisen jälkeen toimenpiteen saa toteuttaa, ellei ELY-keskus ole sitä päätöksellään rajoittanut.

Ilmoituksen tulee sisältää tiedot toimenpiteestä, sen toteuttamistavasta ja vaikutuksista Natura-alueen suojelutavoitteisiin. Ilmoituksen tulee sisältää seuraavat tiedot (luonnonsuojeluasetus 24 a §):

1. toimenpiteestä vastaavan nimi ja yhteystiedot;
2. kiinteistönomistajan yhteystiedot, jos omistaja on eri taho kuin toimenpiteestä vastaava;
3. toimenpiteen sijainti ilmaistuna kiinteistötunnuksella sekä kiinteistön sijaintikunnalla tai riittävällä tarkkuudella kartalla;
4. kuvaus suunnitellusta toimenpiteestä ja sen toteuttamistavasta sekä toimenpidealueen laajuudesta;
5. toimenpiteen toteuttamisen ajankohta ja kesto; sekä
6. kuvaus suunnitellun toimenpiteen vaikutuksista Natura 2000 -alueen lajien ja luontotyyppien suojelutavoitteisiin.

Ilmoitukseen on liitettävä alueen kartta, johon on merkitty toimenpiteen toteuttamispaikka.

Asian sujuvan käsittelyn kannalta on tärkeää, että ilmoitus sisältää riittävän täsmälliset tiedot aiotusta toimenpiteestä. Erityisen tärkeää on kuvata toimenpiteen sisältö, laajuus ja kohdistuminen seikkaperäisesti. Myös toimenpiteiden ajoituksella ja kestolla on merkitystä erityisesti lajeihin kohdistuvien häiriöiden merkittävyyttä harkittaessa.

Ilmoitukseen on hyvä liittää aluetta koskeva tarkempi kartta, josta toimenpiteen tarkka sijainti ja laajuus käyvät ilmi. Jos kyse on esimerkiksi tien tai muun linjan rakentamisesta, tarkempi karttaselvitys on yleensä tarpeen. Toimenpiteen sijainti tulee ilmaista pääsääntöisesti kiinteistötunnuksella ja kiinteistön sijaintikunnalla. Tilanteessa, jossa toimenpide kohdistuu tai vaikuttaa lukuisiin kiinteistöihin, toimenpiteen sijainti voidaan ilmaista myös riittävällä tarkkuudella kartalla ilman, että alueella sijaitsevien kiinteistöjen tietoja on tarpeen selvittää. Tällöin ei myöskään ole tarpeen selvittää kiinteistönomistajien yhteystietoja.

Kuvaus suunnitellun toimenpiteen vaikutuksista ei edellytä, että niistä on laadittava yksityiskohtainen luonnonsuojelulain 65 §:ssä säädetty Natura-arviointi. Toimenpiteestä vastaava esittää ilmoituksessa

näkemyksensä toimenpiteen vaikutuksista oman asiantuntemuksensa perusteella ottaen huomioon toimenpiteen laadun ja toteuttamistavan ja toimenpiteen sijoittumisen suhteessa Natura-alueeseen.

Lähteet: Luonnonsuojelulaki (1096/1996) ja muutos (1259 /2014)
Luonnonsuojeluasetuksen muutos (52/2015)